

Hogeschool NCOI,
t.a.v. mevrouw L. van Reenen BBA,
directeur Onderwijsmanagement

Datum: 14 november 2024

Kenmerk: HC/24.034

Onderwerp: Herstelaudit HBO-Bachelor B Opleiding tot Verpleegkundige, Hogeschool NCOI

Geachte mevrouw Van Reenen,

In een Besluit van 24 november 2022, dossier AV-1522, gaf de NVAO aan dat zij de HBO-Bachelor B Opleiding tot Verpleegkundige (hierna: B Verpleegkunde) als 'positief onder voorwaarden' beoordeelt. De 'belangrijkste verbeterpunten' om tot accreditatie van deze opleiding te komen, hebben betrekking op standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten. Om nu als 'positief' beoordeeld, en daarmee geaccrediteerd, te worden, somt de NVAO drie voorwaarden op.

- Versterk de opbouw van het onderzoekend vermogen en verbind deze met *evidence based practice* in de opleiding. Versterk de reflectieve kwaliteiten van verpleegkundigen bij de keuzes die zij in de opleiding maken.
- Maak de validering van ethisch handelen, als onlosmakelijk onderdeel van verpleegkundig handelen, transparant.
- Stel duidelijke toetsingscriteria op die de opleiding inzet bij de beoordeling van tussenproducten. Verbeter de kwaliteit van de *feedback* en *feedforward* beoordeling zodat het formatieve karakter ervan duidelijk wordt en stel daarvoor adequate maatregelen op.

Tijdens een herstelaudit (zie hierna) stonden deze drie voorwaarden centraal. De opleiding B Verpleegkunde had twee jaar de tijd, geteld vanaf de initiële audit in 2022, om aan deze voorwaarden te voldoen.

Auditpanel

Een auditpanel heeft op 3 oktober 2024 de herstelaudit uitgevoerd bij de opleiding B Verpleegkunde. Dit auditpanel was identiek, op de student na, aan het panel dat eerder op 22 april 2022 deze opleiding beoordeelde en bestond uit:

- Dhr. T. de Jong MSc. (voorzitter)
- Mw. dr. R. den Hertog-Voortman (lid)
- Mw. dr. B. Sol (lid)
- Mw. D. Bakkali (student)
- Drs. G. Broers (secretaris auditpanel)

De NVAO heeft op 30 september 2024 onder het dossiernummer PA-1980 dit auditpanel goedgekeurd. In deze rapportage beschrijft het auditpanel zijn bevindingen naar aanleiding van de herstelaudit.

Procedure

Voorafgaand aan de audit heeft het auditpanel verschillende documenten beoordeeld ter voorbereiding op de herstelaudit. Hiertoe behoorden:

- Hersteltraject HBO-B Opleiding tot Verpleegkundige (in feite de 'zelfevaluatie')
- Beleidsplan onderzoekend vermogen.
- Nieuwsbrief professionals HBO-V.
- Beoordelingscriteria handreiking beoordeling.
- Studiemateriaal fase 1, 2, 3.
- Examenproducten fase 1, 2, 4.
- Twee afstudeerwerken.

In deze documentatie besteedt de opleiding onder andere aandacht aan de opbouw van het onderzoekend vermogen en de verbinding hiervan met *evidence based practice*, het versterken van de reflectieve vaardigheden, het valideren van ethisch handelen als onlosmakelijk deel van verpleegkundig handelen, de voorbeeldrol van docenten alsmede aan toetscriteria en de beoordeling. Verder maakten het beroeps- en opleidingsprofiel HBO Bacheloropleiding tot Verpleegkundige en de opleidingsblauwdruk Bacheloropleiding tot Verpleegkundige deel uit van de documentatie.

Het auditpanel stelt vast dat de door de opleiding ter beschikking gestelde documentatie het panel in voldoende mate in staat stelde om zich voorafgaand aan de audit een beeld te vormen van de door de opleiding genomen maatregelen. Met andere woorden, de audit bood het auditpanel gelegenheid om 'van het papier los te komen' waarbij de gesprekken voldoende informatief waren om deze te betrekken bij de oordeelsvorming door het auditpanel.

Tijdens een overleg voorafgaand aan de audit heeft het auditpanel de eerste resultaten besproken op basis van de bestudeerde documenten. Tijdens de audit op 3 oktober 2024 heeft het auditpanel gesproken met: het management, het kernteam, de docenten, de ontwikkelaars, de beoordelaars, de afstudeerbegeleiders en de examencommissie.

Bevindingen en oordeel

Hierna beschrijft het auditpanel per 'voorwaarde' zijn bevindingen, gevolgd door een samenvatting om af te sluiten met het eindoordeel.

- *Versterk de opbouw van het onderzoekend vermogen en verbind deze met evidence based practice in de opleiding. Versterk de reflectieve kwaliteiten van verpleegkundigen bij de keuzes die zij in opleiding maken.*

De opleiding heeft de leerlijn 'Onderzoekend vermogen' verder ontwikkeld en biedt een herziene versie hiervan aan per september 2023. In iedere fase van de opleiding werken studenten op basis van *evidence based practice* waarbij sprake is van een toenemende complexiteit in de opdrachten waar zij aan werken.

In de eerste fase van de studie staat onder andere het gebruik van databases, het selecteren van passende bronnen en het leren werken hiermee centraal. In het tweede studiejaar, fase 2, werken studenten opnieuw op basis van *evidence based practice* met dan extra aandacht voor bijvoorbeeld het beoordelen van artikelen en het gebruik van *evidence based* richtlijnen. In de derde fase stellen studenten een plan van aanpak op voor hun afstudeeropdracht. De opleiding biedt studenten de gelegenheid om hun kennis en vaardigheden uit fase 1 en 2 toe te passen om daarmee een vraagstuk uit de stagepraktijk op te lossen.

Het auditpanel stelt op basis van de bestudeerde documentatie, waaronder de studieonderdelen rondom onderzoekend vermogen en twee door het auditpanel bestudeerde en beoordeelde afstudeerwerken, vast dat het onderzoekend vermogen in de opleiding zodanig is uitgewerkt en vormgegeven, dat studenten voorzien van deze kennis en kunde in staat zijn om een praktijkonderzoek uit te voeren. Wat betreft beide bestudeerde en beoordeelde afstudeerwerken constateert het auditpanel dat deze wat betreft de onderzoeksmatige uitvoering voldoen. De reflecties door de student op de door hem/haar gemaakte keuzes tijdens het onderzoek, kunnen duidelijker in de verslaglegging door de student en in de beoordeling door de beoordelaar beschreven worden. De doorwerking van de door de opleiding genomen maatregelen waren nog niet

volledig zichtbaar in beide eindwerken; de studenten hadden nog niet het volledig nieuwe programma gevolgd. Het auditpanel heeft hier begrip voor en is van mening, gelet op de gevoerde auditgesprekken dat dit aspect de komende jaren in de eindwerken terug te vinden zal zijn. In ieder geval waren in het beperkt aantal afstudeerwerken de eerste resultaten al zichtbaar naar aanleiding van het hersteltraject.

Wat betreft de reflectieve kwaliteiten stelt het auditpanel na bestudering van verschillende studieonderdelen en op basis van de auditgesprekken het volgende vast, hier puntsgewijs beschreven.

- In de module 'Verpleegkunde' is thans een opdracht en een leerdoel toegevoegd over reflecteren op eigen verpleegkundige leiderschap.
- In het eerste studiejaar krijgen studenten een basisles reflecteren, waarin ze onder andere leren wat reflecteren is en biedt de opleiding hen de gelegenheid om het reflecteren te oefenen.
- In de lessen in het tweede studiejaar volgt een verdieping van het reflectievermogen van studenten. Dan gaan zij in meer verdiepte vorm reflecteren op hun eigen handelen.
- In de module 'Geriatric en gerontologie' leren studenten thans al reflecterend een eigen mening te vormen over verschillende beroepsgerelateerde onderwerpen en leren zij deze te onderbouwen.
- In de examenopdrachten bij beide hiervoor genoemde modules, 'Verpleegkunde' en 'Geriatric en gerontologie', vraagt de opleiding haar studenten om onderbouwing van en reflectie op de beroepsmatige keuzes die zij maken.

Wat betreft het reflectief vermogen, zo blijkt tijdens de audit, houdt de opleiding de vinger aan de pols. Zo merkt de opleiding op dat uit screening van studentproducten blijkt dat de onderbouwing ervan door studenten op het punt van reflectief vermogen nog meer diepgang verdient. Het auditpanel is deze mening eveneens toegedaan. Het reflectief vermogen bij studenten lijkt nu nog teveel gericht op het dóórvragen bij studenten. Tijdens de audit bleek dat docenten en beoordelaars de reflectieve kwaliteiten van hun studenten wel degelijk op het netvlies hebben, dat zij hier in de lessen aandacht aan besteden en dat het een thema is tijdens de praktijkstages van studenten en bij het afstuderen. Evenals de opleiding is het auditpanel van mening dat studenten dit nog nadrukkelijker en uitgebreider dan dat dit thans al het geval is in hun schriftelijke producten ook kunnen beschrijven en de opleiding hen hier gericht op beoordeelt.

Samenvattend stelt het auditpanel vast dat opleiding het onderzoekend vermogen op een adequate wijze in het curriculum heeft opgenomen met een link naar *Evidence Based Practice*. Het reflectieve aspect van het vakgebied komt aantoonbaar terug in het curriculum; studenten kunnen hier met nog met meer diepgang over rapporteren in hun schriftelijke producten. Al met al is het auditpanel tevreden over de wijze waarop de opleiding deze voorwaarde vorm heeft gegeven en het tot dusver bereikte resultaat, blijkend uit beide afstudeerwerken.

- *Maak de validering van ethisch handelen, als onlosmakelijk onderdeel van verpleegkundig handelen, transparant.*

Het auditpanel beschrijft hierna kort het belang van de validering van ethisch handelen voor de verpleegkundige. Ethisch handelen is onlosmakelijk verbonden met verpleegkundig handelen. De opleiding beschrijft het toenemende belang van zingeving in het zorgvak, maar ook bij technologische ontwikkelingen, de afname van beschikbaar zorgpersoneel en de toename van zorgvraag en zorgvragers, is ethisch handelen van groot belang. Het auditpanel onderschrijft deze stellingname. De opleiding maakt dit aspect onder andere op de volgende wijze transparant.

- In de module bij de leeruitkomst 'Therapeutisch handelen en communiceren' staat het ethisch redeneren centraal. Studenten leren dan onder andere (1) het belang van ethiek binnen professioneel handelen, (2) het op systematische wijze tot een besluit komen bij een ethisch dilemma en (3) het op een adequate wijze omgaan met complexe situaties en ethische dilemma's in de beroepspraktijk.
- In de context van de leeruitkomst 'Coördineren van zorg op basis van *shared decision making* voor de geriatriche cliënt', is het ethisch handelen expliciet toegevoegd als onderdeel van het klinisch handelen.

- Voor de leeruitkomst 'Ethisch handelen' zijn de context en de beheersingsindicatoren aangescherpt. Het is zo voor studenten nog duidelijker wat de opleiding van hen bij deze leeruitkomst verwacht.
- Tijdens het mondelinge examen bij de leeruitkomst 'Therapeutisch handelen en communiceren', moet de student aantonen dat deze op een adequate wijze kan omgaan met ethische dilemma's.
- De opleiding heeft de exameninformatie van een aantal modules waaronder 'Verpleegkunde' en 'Geriatric en gerontologie' zodanig aangepast, dat reflectieve vaardigheden en (moreel-)ethisch handelen onderdeel vormen van de beoordeling van de examens.

De validering van ethisch handelen blijkt ook uit de aanscherping hiervan bij verschillende leeruitkomsten waaronder 'Verpleegtechnisch handelen op basis van klinisch redeneren', 'Coördineren van zorg op basis van *shared decision making* voor de geriatriche patiënt' en 'Formuleren van een implementatieplan op basis van bewijs in het kader van *evidence based practice*'. Terecht volgens het auditpanel merkt de opleiding in dit verband nog op dat de aanscherping bijdraagt aan een 'strakkere monitoring' van het ethisch handelen van studenten en, heel belangrijk volgens het auditpanel, aan studenten concrete aanknopingspunten biedt voor ethisch handelen binnen de kaders van verpleegkundig handelen.

Het auditpanel is tevreden over de wijze waarop de opleiding de validering van ethisch handelen thans vormgeeft in het curriculum. Studenten krijgen de gelegenheid om zich op het terrein van ethisch handelen te bekwamen in de beroepspraktijk op basis van kennis en kunde die zij binnen verschillende modules verwerven.

- *Stel duidelijke toetsingscriteria op die de opleiding inzet bij de beoordeling van tussenproducten. Verbeter de kwaliteit van de feedback en feedforward beoordeling zodat het formatieve karakter ervan duidelijk wordt en stel daarvoor adequate maatregelen op.*

De opleiding heeft werk gemaakt van de formulering van toetscriteria: deze zijn op verschillende plaatsen opgenomen in de digitale leeromgeving van de student. Tijdens de audit bleek dat niet alle docenten hiervan op de hoogte waren. Dit brengt het auditpanel tot de aanbeveling om alle docenten nauwer te betrekken bij de veranderingsprocessen. Het auditpanel beveelt de opleiding aan de toetscriteria meer expliciet te formuleren op de beoordelingsformulieren, bijvoorbeeld op het gebied van ethisch handelen, zodat er sprake is van een geringere breedte waarbinnen beoordelaars beoordelen en dat het voor studenten duidelijk is waar de opleiding hen op beoordeelt.

Het auditpanel merkt op dat de verbetering van de kwaliteit van *feedback* en *feed forward* binnen Hogeschool NCOI een belangrijk thema is. Hogeschoolbreed zijn verschillende initiatieven genomen, waaronder kalibreersessies, om dit verder te verbeteren. Beperkt het auditpanel zich tot de opleiding B Verpleegkunde, dan stelt het vast dat de opleiding besloten heeft om al haar examinatoren op de kwaliteit van hun feedback en feedforward te beoordelen.

Het auditpanel is tevreden over de door de opleiding genomen maatregel om voor alle examinatoren die het eindniveau van de opleiding Verpleegkunde beoordelen de Basiskwalificatie Examinering (BKE) verplicht te stellen. Als extra maatregel is besloten om de BKE voor *alle* examinatoren verplicht te stellen die verbonden zijn aan de verpleegkunde-opleiding. Tijdens de audit bleek dat alle vakinhoudelijke examinatoren, zowel op module- als op eindniveau inmiddels beschikken over een BKE-certificaat. Examinatoren die niet in het bezit zijn van een BKE, zet de opleiding niet meer in. Wat betreft het vier-ogenprincipe bij de beoordeling van mondelinge examens is het auditpanel gebleken dat examinatoren van mondelinge examens de geluidsopname kunnen inzetten voor een navolgbare beoordeling. Leden van de examencommissie wonen steekproefsgewijs mondelinge examens bij om nadien met de examinator(en) in gesprek te gaan over hun oordeelsvorming.

De opleiding neemt maatregelen om de kwaliteit van examinatoren te borgen, waaronder de plaatsing van examinatoren op een monitoringlijst die onvoldoende *feedback* of *feedforward* bieden. Ten tijde van de audit stonden zeven examinatoren op deze lijst, een teken voor het auditpanel dat de door de opleiding genomen maatregel werking vertonen en de opleiding hen

monitort. Het auditpanel beschouwt het als positief dat de opleiding in haar documentatie expliciet aandacht besteedt aan de voorbeeldrol van docenten hierbij. Inmiddels heeft de opleiding maatregelen genomen om docenten beter toe te rusten om deze voorbeeldrol te vervullen. Ter adstructie hiervan, afkomstig uit de documentatie en naar aanleiding van het auditgesprek met docenten, een paar inmiddels door de opleiding getroffen maatregelen.

- Bij de selectie van docenten geldt dat zij werkzaam zijn in het verpleegkundig werkveld.
- Docenten moeten in staat zijn om studenten aan te zetten tot reflecteren op hun werkzaamheden in de beroepspraktijk en hetgeen zij daar als zorgprofessional tegenkomen.
- In docentbijeenkomsten die plaatsvinden volgens de kwaliteitscyclus van Hogeschool NCOI neemt de opleiding reflectieve vaardigheden en ethisch handelen mee als gespreksonderwerp.

Het auditpanel is ook tevreden over de door de opleiding genomen maatregel om binnen de kaders van kalibreersessies, waar examinatoren aan deelnemen, te focussen op de navolgbaarheid van beoordelingen en de wijze waarop examinatoren het ethisch handelen en het reflectief vermogen beoordelen. Het auditpanel verwacht, mede op basis van de gesprekken die zij voerde met docenten, examinatoren en examencommissie, dat de opleiding dit daadwerkelijk weet te effectueren en dat dit leidt tot zorgprofessionals met de nodige vaardigheden op het gebied van ethisch handelen en reflectief vermogen. Wat dit laatste aspect betreft, het reflectief vermogen, komt het auditpanel tot de volgende aanbeveling voor de opleiding, dit mede naar aanleiding van een discussie rondom feedforward en metacognitie tijdens de audit. De opleiding kan nog meer dan dat dit thans het geval is, feedforward inzetten om het zelfstandig reflectief vermogen van studenten te bevorderen en daarbij gebruik te maken van hun metacognitieve vaardigheden.

Om te monitoren of de door de opleiding genomen maatregelen rondom het onderzoekend vermogen, het reflectief vermogen en de validering van ethisch handelen voldoende effect hebben, voert de opleiding begin 2025 een extra screening op deze onderwerpen uit. Tevens bevraagt de opleiding de opleidingsvertegenwoordiging van Verpleegkunde (studenten) dan in welke mate de drie hiervoor genoemde aandachtsgebieden van invloed zijn op hun handelen in de verpleegkundige beroepspraktijk.

Het auditpanel stelt samenvattend vast, dat de opleiding werk heeft gemaakt aan de beoordelingswijze van studentproducten over de hele linie, dus niet alleen bij tussenproducten. Verder stelt het auditpanel vast dat de opleiding adequate maatregelen neemt om de kwaliteit van de onderbouwing van de oordelen op inzichtelijkheid en navolgbaarheid te verbeteren. Hier werpt de kwaliteitszorgcyclus die Hogeschool NCOI breed geldt zijn vruchten af. Het auditpanel is tevreden over de door de opleiding genomen maatregelen rondom deze derde voorwaarde.

Aanbevelingen

Het auditpanel formuleert hierna twee aanbevelingen naar aanleiding van de hierboven beschreven bevindingen. Deze aanbevelingen hebben verder geen invloed op de oordeelsvorming door het auditpanel.

- Zet meer dan dat dit tot dusver het geval is, *feedforward* in om het zelfstandig reflectief vermogen van studenten te bevorderen. Zet daarbij meer in op het ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden.
- De opleiding zou er naar kunnen streven dat studenten meer vanuit een grondhouding leren zelfstandig te reflecteren. Daartoe kan de opleiding vanaf de start van de opleiding studenten ertoe aanzetten om niet alleen ethisch te handelen maar ook om te reflecteren en hen op beide punten consequent te beoordelen. Pas hier ook de toetscriteria aan.

Samenvattende bevindingen en advies aan de NVAO

Op basis van de door het auditpanel bestudeerde documentatie en de auditgesprekken op 3 oktober jl. is het auditpanel van mening dat:

- het voorafgaand aan de audit de beschikking kreeg over een set documenten die een goed beeld gaven van de door de opleiding genomen verbetermaatregelen op de drie door de NVAO in haar Besluit geformuleerde voorwaarden.
- het auditpanel tijdens de audit in ruime mate de gelegenheid kreeg om 'van het papier los te komen' door gesprekken te voeren die inzicht gaven in de meer persoonlijke

consequenties, bijvoorbeeld voor de docenten, van de door de opleiding genomen verbetermaatregelen.

- de opleiding bij de verbetermaatregelen een onderscheid maakt tussen de situatie vóór en ná het hersteltraject van twee jaar. Dit bood het auditpanel inzicht in de tijdlijn waarlangs de genomen maatregelen hebben plaatsgevonden en de tijd die ermee gemoeid is om dit verder te effectueren.
- de drie voorwaarden die onderwerp zijn van deze herstelbeoordeling: onderzoekend vermogen, ethisch handelen, reflectieve vaardigheden en toetsing, door de opleiding de afgelopen twee jaar zijn opgepakt.
- nog niet alle door de opleiding in de documentatie beschreven maatregelen inmiddels in volle omvang geëffectueerd zijn. Belangrijk vindt het auditpanel dat de opleiding hier werk van maakt en, minstens zo belangrijk, binnen haar kwaliteitszorgcyclus een vinger aan de pols houdt over de voortgang van de verbetermaatregelen en de monitoring van de examinatoren actief en kritisch volgt en kan afbouwen en dat zij deze regelmatig evalueert en waar nodig corrigerend optreedt.
- de opleiding in belangrijke mate aan de door de NVAO geformuleerde voorwaarden voldoet. Op basis van hetgeen de opleiding B Verpleegkunde thans al heeft weten te realiseren op dit punt, is het auditpanel van oordeel dat deze opleiding over voldoende potentieel beschikt, mede gelet op de prominent aanwezige kwaliteitscyclus die de hogeschool hanteert, om ook de komende jaren verder te werken aan de verder optimalisering van haar onderwijs.

Gelet op de hier beschreven bevindingen, tot stand gekomen op basis van door de opleiding aan het auditpanel ter beschikking gestelde documentatie en een audit, komt het auditpanel tot een positief advies aan de NVAO. Het adviseert de NVAO om de accreditatie van de HBO Bachelor Opleiding tot Verpleegkundige van Hogeschool NCOI in de varianten deeltijd en duaal te verlengen.

Hoogachtend,

T. de Jong, MSc,
Voorzitter auditpanel B Opleiding tot Verpleegkundige, Hogeschool NCOI.